

Sammanfattning för allmänheten

Landsbygdsprogrammet för perioden 2014 – 2020

Landsbygdsprogrammet består av stöd och ersättningar som är till för att utveckla landsbygden. Miljö, hållbar utveckling och innovation är prioriterat.

Det finns tydliga mål uppsatta som programmet ska styra mot. Dessa ska i sin tur bidra till att nå det övergripande målet Smart och hållbar tillväxt för alla som är ett mål i den gemensamma strategin Europa 2020. Förutom mål på EU-nivå finns också nationella och regionala mål som programmet också ska bidra till.

Programmet innehåller sex olika prioriteringar som anger de mål som stöden och ersättningarna ska bidra till att nå:

Av figuren framgår vilka prioriteringarna är och hur stor andel av det totala programmet de omfattar. Det finns nästan 37 miljarder kronor som fördelas mellan de olika åtgärderna. Stöden och ersättningarna i programmet finansieras gemensamt av Sverige och EU. Under varje prioritering finns fokusområden som beskriver olika delar mer detaljerat. I programmet används begreppen åtgärd och delåtgärd, där delåtgärder innehåller de stöd och ersättningar som Sverige har valt. Exempel på delåtgärder är stöd till kompetensutveckling, investeringsstöd, miljöersättningar och stöd genom lokalt ledd utveckling.

Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för landsbygdsprogrammet. Men det finns flera myndigheter som ansvarar för handläggning av de olika stöden inom programmet. Dessa stödmyndigheter har tagit fram handlingsplaner för landsbygdsprogrammet där de beskriver hur de genom sina prioriteringar ska bidra till målen i programmet. I handlingsplanerna framgår förutom prioriteringarna också de kriterier som finns för urval av ansökningar.

Landsbygdsprogrammet för perioden 2014 - 2020 godkändes av EU-kommissionen i slutet av maj 2015 och kort därefter beslutades den svenska förordningen. Redan innan dessa formella bitar var på plats öppnades det svenska programmet i begränsad omfattning under hösten 2014. Under 2015 öppnades större delen av programmet för ansökningar medan den sista mindre delen öppnade i början av 2016.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Övervakningskommittén följer arbetet

För att följa arbetet med landsbygdsprogrammet finns en övervakningskommitté. Kommitténs uppgift är att se till att målen med programmet nås och att arbetet genomförs på ett effektivt sätt.

Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet 2014-2020 bildades 2015. Kommittén arbetar enligt den arbetsordning man har beslutat om. I arbetet ingår att kontrollera hur långt arbetet med programmet kommit. Den granskar omfattning och resultat för åtgärderna i programmet och jämför med målen. Kommittén granskar och godkänner även de genomföranderapporter som varje år skickas till EU-kommissionen. Kommittén kan vid behov lämna synpunkter om genomförandet och utvärderingen av programmet.

Övervakningskommittén består av representanter för myndigheter och organisationer som är berörda av landsbygdsprogrammet. Där finns företrädare för regionala och lokala myndigheter, näringslivets och arbetsmarknadens organisationer och andra organisationer som företräder det civila samhället.

Utvärderingssekretariatet utvärderar arbetet

Uppföljning och utvärdering är en viktig del av programmets genomförande och det görs löpande under hela programperioden. Det görs för att

- programmet ska kunna förbättras, såväl under tiden det genomförs som i senare programperioder
- bedöma om programmet uppnår sina mål
- bedöma om pengarna används på ett effektivt sätt.

Utvärderingarna ska hjälpa politiker och andra beslutsfattare att lära sig mer om hur programmen fungerar för att genomföra den beslutade politiken. Det är ofta forskare vid högskolor och universitet som gör utvärderingarna.

En grupp av rådgivande forskare från forskningsinstitut, högskolor och universitet hjälper till att föreslå vilka utvärderingar som ska göras. De granskar också kvaliteten på de utvärderingar som görs. Forskarna är fristående från Jordbruksverket.

Landsbygdsnätverket sprider information och skapar mötesplatser för ett effektivt genomförande

Det finns ett landsbygdsnätverk kopplat till landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet samt programmet för lokalt ledd utveckling finansierat av regional- och socialfonden. I det svenska landsbygdsnätverket samlas de aktörer som arbetar med landsbygdsutveckling, utveckling av fiskeri och vattenbruk och lokalt ledd utveckling. Målet med nätverket är att öka delaktigheten och att programmet ska kunna genomföras på ett bättre och mer effektivt sätt. Landsbygdsnätverket skapar mötesplatser där olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå kan informera varandra och dela erfarenheter. Tanken är att

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

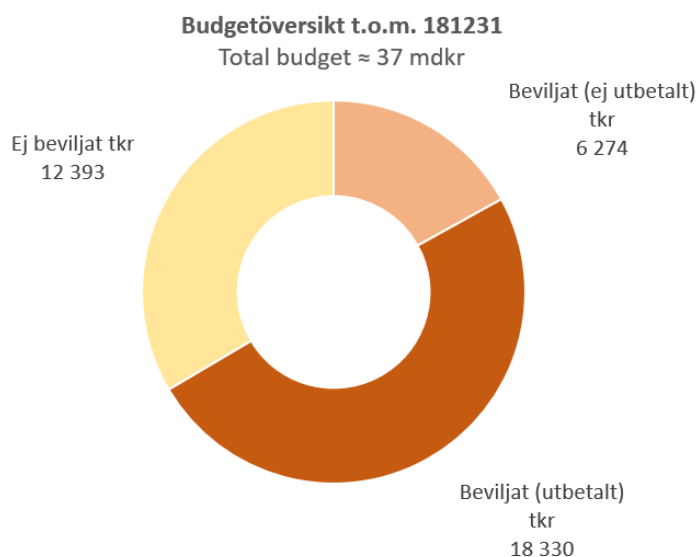
aktörerna tillsammans ska kunna utveckla samarbeten och metoder som sedan kan användas i arbetet med landsbygdsutveckling.

Vad har hänt hittills inom programmet?

Pengar

Till och med december 2018 har stöd beviljats för drygt 2,9 miljarder euro (24,6 miljarder kronor), vilket motsvarar ca 67 procent av programmets budget (52 procent år 2017). Under 2018 har stöd beviljats för 711 miljoner euro (5,97 miljarder kronor).

Till och med december 2018 har 1,9 miljarder euro (18,3 miljarder kronor) betalats ut, vilket motsvarar ca 50 procent av programmets budget (33 procent år 2017). Utbetalningsbeloppet för 2018 uppgår till 508 miljoner euro (5,2 miljarder kronor). I detta belopp ingår även de stöd och miljöersättningar, ekologisk odling, djurvälstånd och kompensationsstöd som genomförts enligt förra programmets regelverk.

Om du vill läsa mer om landsbygdsprogrammets resultat kan du läsa [här](#). Följ gärna bloggen [Programmen och pengarna](#) så får du löpande information om hur det går.

Uppföljning

Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet 2014-2020 har sammanträtt två gånger under 2018. Kommittén har då bland annat beslutat om den årliga genomföranderapporten för föregående år, men även getts tillfälle att yttra sig över ändringar av landsbygdsprogrammet som regeringen förberett under året.

Utvärdering

Utvärderingsarbetet fortgår enligt plan. Under 2018 har utvärderingssekretariatet vid Jordbruksverket publicerat rapporter om bredband, ängs- och betesmarker med och utan miljöersättning samt åtgärder som påverkar vattenkvalitet.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Sekretariatet har också startat utvärderingar om kompletterande resultatindikatorer, urvalskriterier, stödnivåer, kvalitativa effekter av investeringsstöd och stöd för ökad diversifiering, investeringsstöd, index för biologisk mångfald, djurvälståndersättningar, kompletterande resultatindikatorer inom energi och klimat, förändrad betesmarksdefinition samt ersättningar till ekologisk produktion.

En viktig del av utvärderingssekretariatets arbete är att sprida resultaten. Målgruppen är aktörer som arbetar med genomförande och fortsatt utveckling av landsbygdsprogrammet som myndigheter, organisationer och personer verksamma inom lokalt ledd utveckling men även andra personer som arbetar, är berörda eller intresserade av landsbygds politik och relaterade frågor.

Sekretariatet använder flera riktade kanaler avpassade till målgruppen. Det handlar om personlig kommunikation i workshoppar och på möten, elektronisk kommunikation via Jordbruksverkets webbplats och blogg, direktkommunikation genom riktade utskick av material samt masskommunikation via pressmeddelande.

Medarbetare vid utvärderingssekretariatet har deltagit i olika samarbeten kring uppföljning och utvärdering, som till exempel expertkommittémöten i Bryssel.

Nätverk

Landsbygdsnätverket med sina över 100 nationella organisationer och myndigheter har fortsatt utveckla sin verksamhet baserad på den handlingsplan som utarbetats för programperioden. Styrgruppen, som består av representanter från 15 organisationer och myndigheter, genomför verksamhet främst via ett antal tematiska arbetsgrupper enligt antagen aktivitetsplan för 2017-2018. Även en innovationssupport har varit operativ sedan 2015.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden